

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บทที่ 5

แนวทางการเขียนบทวิจารณ์วรรณกรรม

อาจารย์ชอบคุณ สมบูรณ์วงศ์

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

สิริวรปัญญา

พาวเวอร์พอยท์ประกอบการบรรยาย
รายวิชาวรรณกรรมวิจารณ์เชิงปฏิบัติ
รหัสวิชา **1543117**

ขั้นตอนพื้นฐานของการพิจารณาวรรณกรรม

การพิจารณา
วรรณกรรม

- การอ่านเอาเรื่อง ด้วยวิธีการอ่านคร่าว ๆ หรืออ่านแบบกวาดสายตาเพื่อให้ทราบภาพรวมของเนื้อหา

การวิเคราะห์
วรรณกรรม

- วิเคราะห์จุดมุ่งหมายในการแต่ง บริบททางสังคม ความเชื่อทางศาสนา ประเภทของวรรณกรรม โครงเรื่อง เนื้อหา แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก การใช้ภาษา สัญลักษณ์ วิธีการแต่ง ให้เห็นเอกภาพของวรรณกรรม

การตีความ

- การตีความสัญลักษณ์ที่ซับซ้อน บอกความทึบโดดเด่นของวรรณกรรม

การประเมิน
ค่า

- การบอกข้อดีข้อด้อยหรือการใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ในการประเมินคุณค่าวรรณกรรม

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

ทฤษฎีวรรณกรรม

ใช้วิเคราะห์ในทาง
กว้างและลึก

เป็นหลักการที่ช่วยให้
ผู้วิจารณ์ไม่ยึดติด
ความรู้สึกส่วนตัว

เลือกให้เหมาะสมกับ
วรรณกรรม

ใช้ทฤษฎีที่
หลากหลายได้

อ่านทฤษฎีให้เข้าใจ
ก่อนใช้ในการวิจารณ์

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

ประวัติวรรณกรรม

ยุคสมัยที่ประพันธ์

บริบททางสังคมของ
ผู้เขียน

ความนิยมของ
วรรณกรรมในยุคนั้น

รูปแบบของ
วรรณกรรมยอดนิยม

อาจใช้ประวัติ
วรรณกรรมในการ
วิจารณ์หรือไม่ก็ได้

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

จุดมุ่งหมายของผู้เขียน

ผู้เขียนเขียนขึ้นด้วย
จุดประสงค์ใด

ความเชื่อและ
อุดมการณ์ของผู้เขียน

บริบททางการเมือง
สังคม และ
ประวัติศาสตร์

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

ความสัมพันธ์กับวรรณกรรมอื่น

การนำวรรณกรรมเรื่องอื่น
มาเทียบเคียง

อาจเป็นวรรณกรรมต่างชาติ
ต่างภาษา แต่มีจุดมุ่งหมาย
คล้ายคลึงกัน

ตัวบทเทียบเคียงอาจมี
บริบททางสังคม การเมือง
วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ที่
คล้ายคลึงกัน

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

วรรณกรรมศึกษา

การศึกษารูปแบบของ
วรรณกรรมนั้น ๆ

การศึกษากลวิธีการ
เขียนและโครงสร้างของ
วรรณกรรม

การศึกษาโครงสร้างการ
เขียนที่ได้รับอิทธิพล
จากทฤษฎีวรรณกรรม

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

ชนบทของวรรณกรรม

ชนบทของวรรณกรรม
แต่ละประเภท

ผู้วิจารณ์ต้องใจกว้าง
ไม่ยึดติดกับชนบทเดิม

เปิดใจยอมรับความ
เปลี่ยนแปลงของชน
บทต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีวรรณกรรมในการเขียนบทวิจารณ์

ปรัชญาวรรณกรรม

ปรัชญาวรรณกรรมหรือแนว
วรรณกรรมที่หลากหลาย

อาทิ วรรณกรรมแนวสังคมนิยม
สะท้อนความเป็นจริง วรรณกรรม
แนวสังคมนิยมใช้ความมหัศจรรย์
นำเสนอปรากฏการณ์บางอย่าง

ศึกษาปรัชญาวรรณกรรมให้
หลากหลาย ไม่ยึดติดกับปรัชญา
วรรณกรรมเพียงแนวเดียว

ระเบียบวิธีการวิจารณ์

ศึกษาตัวบท

บันทึกความ
ประทับใจที่ได้จาก
การอ่านครั้งแรก

ศึกษาหาความรู้
เพิ่มเติม

กำหนดกรอบการ
วิจารณ์

ประเมินคุณค่า
วรรณกรรม

วางโครงเรื่อง

ลงมือเขียนบทวิจารณ์

พิมพ์บทวิจารณ์

แก้ไขปรับปรุงบท
วิจารณ์

ตั้งชื่อบทวิจารณ์

คุณค่าของบทวิจารณ์

บทวิจารณ์ที่ดีทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน

ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจ
ความหมายที่ซ่อนอยู่
ในวรรณกรรม

ช่วยขจัดความ
คลุมเครือของ
วรรณกรรม

ช่วยให้นักอ่านเข้าใจ
จุดมุ่งหมายที่แท้จริง
ของผู้เขียน

คุณค่าของบทวิจารณ์

บทวิจารณ์ช่วยขยายมุมมองและทัศนะของผู้อ่านให้กว้างขึ้น

การตีความผ่านบทวิจารณ์
ช่วยให้นักอ่านเข้าใจ
วรรณกรรมหลายแง่มุม

ช่วยเปิดมุมมองอื่น ๆ ที่
นักอ่านมองข้ามไป

ช่วยให้นักอ่านได้รับ
ประสบการณ์การอ่านที่
หลากหลาย

คุณค่าของบทวิจารณ์

บทวิจารณ์ช่วยสะท้อนจุดเด่นและจุดด้อยของนักเขียนและงานเขียน

บทวิจารณ์ที่ดีต้องมี
เหตุผล

การวิจารณ์อยู่บน
พื้นฐานวิชาการ

สะท้อนให้เห็นจุดที่
นักเขียนควรปรับปรุง
หรือพัฒนา

เป็นแนวทางต่อยอด
งานเขียนแนวอื่น ๆ
ต่อไป

คุณค่าของบทวิจารณ์

บทวิจารณ์ช่วยสร้างพลังแห่งความคิดและปัญญาให้แก่สังคม

อ่านได้อย่าง
เพลิดเพลิน

ให้สาระความรู้

กระตุ้นให้เกิด
ความคิดและ
จินตนาการ

เปิดโอกาสให้ถกเถียง
เชิงปัญญาในวงกว้าง

คุณค่าของบทวิจารณ์

บทวิจารณ์ช่วยสร้างวัฒนธรรมการวิจารณ์

การวิจารณ์ข้อดีข้อด้อยตาม
หลักวิชาการ

การเผยแพร่บทวิจารณ์ผ่าน
สื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์

เป็นสื่อกลางให้ผู้อ่านและ
ผู้เขียนร่วมกันตั้งคำถามและ
ตอบคำถามเกี่ยวกับ
วรรณกรรม

ผู้อ่านเกิดความรักการอ่าน
วิจารณ์ได้อย่างสร้างสรรค์

ผู้เขียนได้รับคำวิจารณ์ที่มี
คุณภาพ นำไปปรับปรุงงาน
เขียนต่อไป

- แนวทางการนำทฤษฎีวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้เขียนบทวิจารณ์ มีขั้นตอนดังนี้คือ พินิจวรรณกรรมด้วยการอ่านซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ทำความเข้าใจเนื้อหา เลือกทฤษฎีที่เหมาะสมมาใช้ในการวิจารณ์ จากนั้นก็วิเคราะห์รายละเอียดของวรรณกรรม ได้แก่ ผู้แต่ง จุดมุ่งหมายการแต่ง ยุคสมัย บริบททางสังคม ความเชื่อทางศาสนา โครงเรื่อง การตีความสัญลักษณ์ ตลอดจนสารที่ได้จากการอ่าน
- นอกจากนั้น ผู้วิจารณ์ต้องศึกษาข้อมูลแวดล้อมของวรรณกรรม ได้แก่ บริบททางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงการศึกษาทฤษฎีวรรณกรรมให้แตกฉาน
- ระเบียบวิธีวิจารณ์ ได้แก่ การศึกษาตัวบทอย่างละเอียด บันทึกความประทับใจ ความรู้สึกหรือข้อสงสัยที่ได้จากการอ่าน กำหนดกรอบทฤษฎีในการวิจารณ์ สามารถเลือกใช้ได้มากกว่าหนึ่งทฤษฎีและจะประเมินค่าวรรณกรรมหรือไม่ก็ได้
- คุณค่าของบทวิจารณ์ ได้แก่ เป็นสื่อกลางระหว่างนักเขียนกับนักอ่าน ขยายมุมมองนักอ่านให้กว้างขึ้น สะท้อนจุดเด่นจุดด้อยของงานเขียน และช่วยสร้างวัฒนธรรมการวิจารณ์ให้เข้มแข็ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

